

Covid-19-epidemiija:

Bagadalli ruovttukantuvrra geavaheapmái gaskaoapmin ráddjet covid-19 njoammuma, ja rávvagat mo heivehit bargosajiid

Miessemánu 15. b. 2020

Almmuheaddji Dearvašvuodadirektoráhtta. Álbmotdearvašvuodainstituhtta lea buktán fágalaš sisdoalu

IS-2916: bagadalli ruovttukantuvrraid birra

Sisdoallu

Duogáš.....	3
Duogáš.....	3
Virusa, dávdda ja leavvama birra	3
Ruovttukantuvra doaibmabidjun eastadit covid-19 njoammuma	4
Njoammueastadandoaibmabijut bargosajiin	6
Olbmot geat leat buozas galget bissut ruovttus	6
Olbmot geat sáhttet leat báikkis	7
Olbmot geat eai sáhttet leat báikkis.....	7
Go muhttin buohccá go olbmot leat bargobáikkis	7
Jus muhttin bargi ruovttus lea buozas	7
Jus geas nu bargi ruovttus lea duođastuvvon covid-19	7
Burra giehta- ja gossanbuhtisvuohta, ja nannet buhtisteami	7
Doaibmabijut mat unnidit oktavuođa olbmuid gaskkas	8
Doaibmabijut mat unnidit oktavuođa olbmuid gaskkas bargosajis	8
Fievru ovdan ruoktut bargobáikái	9
Kontinuehtaplánen.....	9
Mildosat.....	10
Árvvoštallančuoggát ruovttukantuvrra geavaheapmái.....	10

Duogáš

Dán bagadallis lea rávvagat dasa goas berre árvvoštallat geavahit ruovttukantuvrra ráddjen dihte covid-19 njoammuma. Bagadallis leat maid rávvagat mo bargosajit berrejit láhččit unnidan dihte njoammuriskka. Lea Álbmotdearvvašvuodainstituhtta mii lea ráhkadan bagadalli ja lea Dearvvašvuodadirektoráhtta mii dan almmuha, lea Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta mii lea addán bargogohččuma.

Bagadalli lea čállojuvvon doaimmahagaide almmolaš ja priváhta surggiin. Bagadalli bohtá lassin daid gustovaš njuolggadusaide mat leat guoskevaččat fitnodahkii, nu mo bargobirasláhka, ja eará válddahusat ja njuolggadusat mat gusket erenoamáš doaimmaide covid-19 oktavuodas. Bagadalli vuolggasadjin lea njoammudilálašvuolta Norggas nu mo lei 15.05.2020. Rávvagat bagadallis sáhttet rievdaduvvot go njoammudilálašvuolta rievdá dahje jus oažžut ođđa dieđuid. Lea ráhkaduvvon bagadalli doaimmahagaide main lea oktavuolta govtti olbmo gaskkas¹.

Virusa, dávdda ja leavvama birra

Čujuhuvvo siidui <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus>, doppe leat ođasmahtton ja dievasmahtti dieđut dán birra.

---

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevernflaglig-forsvarlig-drift-i-virksomheter-med-en-til-en-kontakt-som-frisorer-kroppspoleie-mv-covid-19>

Ruovttukantuvra doaibmabidjun eastadit covid-19 njoammuma

Ruovttukantuvra lea dehálaš doaibmabidju geahpedit oktavuoda olbmuid gaskkas sihke bargosajis ja mátkis bargui ja barggus go geavaha almmolaš fievrui. Ruovttukantuvrra geavaheapmi lea guovdilis doaibmabidju eastadit njoammuma jus:

- Leat alla njoammulogut báikegottis dahje bargosajis
- Go ii sáhte bisuhit ávžžuhuvvon gaska olbmuid gaskkas almmolaš fievruiin mat geavahuvvojit mátkkoštit ovdan ruoktut bargui
- Go barggus ii sáhte bisuhit ávžžuhuvvon gaska olbmuid gaskkas
- Eará doaibmabijut eastadit njoammuma dagahit dan dárbbalažžan (ovdamearkka dihte ruovttuskuvlla dihte)
- Lea dárbbalaš sihkarastit jotkkolašvuoda doaimmahagas dákkár dilis go lea alla riska jávkamii

Dearvvašvuodaeseválddit ja doaimmahagat fertejit árvvoštallat ruovttukantuvrra geavaheami eastadan dihte covid-19 njoammuma. Lea ráhkaduvvon iskanlista mas leat čuoggát maid sáhttá árvvoštallat. Geahča mildosa: Árvvoštallančuoggát ruovttukantuvrra geavaheapmái.

Norggas lea Álbmotdearvvašvuodainstituhtta mii čuovvu covid-19 leavvama ja rávve njoammueastadanbijuid birra¹. Dearvvašvuodadirektoráhta ja báikkálaš dearvvašvuodaeseválddit sáhttet ávžžuhit geavahit ruovttukantuvrra njoammueastadandoaibmabidjun². Ruovttukantuvrra geavaheapmi bisuhan dihte gaska olbmuid gaskkas almmolaš fievruiin lea erenoamáš guovdil bargosajiin gos ollu bargit geavahit dákkár fievruid mátkkiide gaskal ruovttu ja bargosaji. Dát guoská erenoamážit stuorát gávpogiidda, ovdamearkka dihte Oslo-regiovdnii, gos almmolaš fievruiin lea garra deaddu ja ávžžohuvvo ahte bargosajit geavahit ruovttukantuvrraid go lea vejolaš.

Dearvvašvuodaeseválddiid rávvagat geavahit ruovttukantuvrra sáhttet rievdadallat njoammudilálašvuoda ektui, sihke báikkálaččat, regionálalaččat ja našuvnnalaččat. Sihke bargoadit ja bargit fertejit danne leat ráhkkanan dasa ahte dá leat rávvagat mat rivdet, ja bargosajis berrejit leat buorit rutiinnat gieđahallat ahte stuorát oassi bargiin fertejit geavahit ruovttukantuvrra oanehat dahje guhkit áigodagaid.

Doaimmahagat fertejit árvvoštallat galgá go ruovttukantuvra leat eará njoammueastadan doaimmaid lassin bargosajis. Geahča mildosiid: Árvvoštallančuoggát ruovttukantuvrra geavaheapmái

Ruovttukantuvra lea maiddá guovdil olbmuid gain lea stuorát riska duodalaččat buohccát covid-19 geažil, go ii leat vejolaš dahje guovdil heivehit barggu eará láhkai. Berre dahkat dákkár árvvoštallamiid individuálalaččat, ja geavahit Álbmotdearvvašvuodainstituhtta rávvagiid olbmuid riskajoavkkuin vuolggasadjin³.

Ruovttukantuvra berre dušše dalle geavahuvvot go doaimmahat nagoda bisuhit kvalitehtalaš buori fágalaš fálaldaga digitála čovdosiiguin. Mánnga bálvalusas, nu mo ovdamearkka dihte dain main lea sáhka psykalaš dearvvašvuodas, hearckes geavahedjiin, vierisgielat mánáin ja nuorain, lea gaskavuodaid huksen ja nannen dehálaš oassi barggus, ja dávjjimusat dalle eai leat digitála bálvalusat buorit molssaeavttut. Lea erenoamáš dehálaš árvvoštallat leago digitála čovdosiin seamma buorre

¹ <https://www.fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/corona/dags--og-ukerapporter/dags--og-ukerapporter-om-koronavirus/>

² <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/naeringsliv-arbeidsliv-og-arbeidsmiljo>

³ <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/risikogrupper/?term=&h=1>

kvalitehta, ja leago bálvalus seamma olámuttos ja addá go seamma buori vásáhusa digitála čovdosiiguin.

Bargobearráigeahččus leat sierra reaidut čađahit riskaárvoštallamiid bargosajiin¹.
Bargobearráigeahčču lea maddá ráhkadan rávvagiid mo boahtit ruovttuluotta bargui kantuvrrabargosajiide² ja bargoaddi ovddasvástádusa birra go lea bákkolaš ruovttukantuvra³.

Geahča maddá mildosa Árvvoštallančuoggát ruovttukantuvrra geavaheapmái.

---

¹ <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/risikovurdering/>

² <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/utforming-av-arbeidsplassen/rad-ved-tilbakeforing-til-arbeid-for-kontorarbeidsplasser/>

³ <https://www.arbeidstilsynet.no/nyheter/korona-palagt-hjemmekontor-hva-ma-arbeidsgiver-gjore/>

Njoammueastadandoaibmabijut bargosajiin

Dahkkojit ollu doaimmabijut juohke sajis servodagas mat oktiibuot ráddjejit njoammuma leavvamis. Lea dehálaš geavahit doaimmabijuid mat leat heivehuvvon iešguđetge diliide. *Rávvgiid ulbmil lea unnidit riskka ahte njoammuduvvo covid-19:in.* Leat golbma váldocakki goazahit njoammuma leavvamis, ja dat leat:

1. Olbmot geat leat buozas galget bissut ruovttus
2. Buorre giehta- ja gossanbuhtisvuohta, ja nannet buhtisteami
3. Doaimmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas

Deháleamos doaimmabidju eastadit njoammuma lea ahte olbmot geat leat buozas bissut ruovttus. Dat guoská vaikke makkár buozalmasvuođas lea sáhka, ja maiddá dalle go eai leat garra dávdamearkkat. Gossanbuhtisvuohta ja doalahit gaskka lea mearrideaddji eastadan dihte goaikkanas-njoammuma, ja giehtabuhtisvuohta gis, ja erenoamážit garvit lihkaheamis ámadaju duolva gieđaiguin, lea dehálaš eastadan dihte eahpenjuolga oktavuohanjoammuma. Berre árvvoštallat nannet buhtisteami, erenoamážit dakko gokko olbmot guoskkahit dávjá. Go fysalaččat bisuha guhkit gaskkaid olbmuid gaskkas, de unnida vejolašvuođa njoammut, maiddá ovdal dávdda dávdamearkkat dovdoghtet

Vaikke vel čađahage doaimmabijuid bures, sáhttet lihkká covid-19 ja eará infekšuvnnat bohciidit. Jus čuovvu dáid njoammueastadandoaimmabijuid mat dás evttohuvvojit, goitge ráddje njoammuma leavvamis. Doaimmabijut dás vuolábealde teavsttas leat čilgehus njoammueastadandoaimmabijuin mat sáhttet váikkuhit ahte unnida njoammunriskka minimála dássái.

Olbmot geat leat buozas galget bissut ruovttus

Lea dehálaš ahte olbmot, vel geahppa vuoiŋahatvuolšedávdamearkkaiguin, eai boađe fysalaččat bargui dahje eará dilálašvuođaide gos deaivvadit earáiguin.

Covid-19:s sáhttet leat hui geahppa dávdamearkkat ja sáhtta leat váttis daid earuhit eará vuoiŋahatvuolššiin. Covid-19 dávdamearkkat mat dávjjimusat namuhuvvojit leat ahte álggus lea čottabávččas, nuorvvu ja veahá gosahat, dasa lassin lea buozalmasvuođadovdu, oaivebávččas ja deahkkebákčasat. Sáhtta maid šaddat čoavjebávččas ja luhčadávda. Sullii gávccis logi rávisolbmoss leat dušše geahppa dávdamearkkat. Lea jáhkkmis ahte lea stuorat oassi mánáin geain leat dušše geahppa dávdamearkkat.

Muhttin olbmui geain lea covid-19 sáhttet dávdamearkkat ovdánit moatti beaivvis vahkkui gosahahkan, feberin ja dasa ahte šaddá váttis vuoiŋnat, ja soapmásiidda vearrána dávda nu ahte šaddá dárbu dikšojuvvot buohcceviessus. Lea hui háreve ahte mánát buohccájit duodalaš covid-19-dávddain.

Go navdojuvvo dahje duodaštuvvo covid-19 de gusket sierra ávžžuhusat isolašuvnna dáfus sutnje guhte lea buozas ja errema dáfus sidjiide geat leat leamaš su lahka¹. Lea gielddadearvvašvuođabálvalusas mas lea ovddasvástádus čuovvolit covid-19-dáhpáhusaid ja váldit mearrádusaid dárbbalaš doaimmabijuid ektui. Gielddadearvvašvuođabálvalus definere geain leamaš lahka oktavuoha sutnje guhte lea buozas ja geat galget eremii (njoammuma guorahallan), ja leago dárbu juohkit dieđuid earáide. Jus galggašii šaddat dárbu eanet doaimmabijuide lea gielddadearvvašvuođabálvalusa ovddasvástádus árvvoštallat ja vejolaččat daid gohččut.

¹ <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/?term=&h=1>

Olbmot geat sáhttet leat báikkis

- Olbmot geain eai leat dávdá dávdamearkkat
- Bargit, geavaheaddjit ja earát geain leamaš vuoiŋahatvuolši, nu guhká go leat leamaš dávdamearkkaid haga unnimusat jándora
- Go lea vásihan covid-19 gusket sierra rávvagat dasa goas sáhtá heaittihit isolašuvnna, daid mearridit dearvvasvuodábálvalus ja www.fhi.no

Olbmot geat eai sáhttet leat báikkis

- Olbmot geain leat vuoiŋahatvuolšši dávdamearkkat, vaikke vel leat dušše geahppa dávdamearkkat.
- Olbmot geat leat erremis ja isolašuvnna. Lea dehálaš ahte bálvalus kommunisere dan bargiide, geavaheddjiide ja earáide.
- Leat bohtán sierra rávvagat spiehkastagaide erremis ¹main vuodđun lea spiehkastatmearrádus covid-19-láhkaásahusas².

Go muhttin buohccá go olbmot leat bargobáikkis

Bargit geat buohccájit dan botta go leat barggus fertejit mannat ruoktut nu johtilit go vejolaš. Sii geat leat buozas ja geaid earát fertejit viežžat, fertejit vuordit sierra lanjas dahje olgun gos eai leat earát. Olbmot geat leat buozas eai berre váldit almmolaš fievruid. Olbmot geat leat buozas berrejit gokčat njálmmi ja njuni jus eai sáhte doalahit guokte mehtera gaskka earáide, eastadan dihte njoammuma leavvamis. Maŋná galgá latnja, hivsset ja eará báikkit gos son guhte lea buozas lea leamaš. Sáhtá geavahit dábálaš buhtistanávdnasiid.

Jus muhttin bargi ruovttus lea buozas

Jus geas nu bargi ruovttus leat vuoiŋahatvuolšši dávdamearkkat, muhto ii leat duodaštuvvon covid-19, sáhtá bargi bohtit bargui nu mo dábálaččat. Bargi galgá dattege mannat ruoktut jus son dovdaohtá covid-19 dávdamearkkaid.

Jus geas nu bargi ruovttus lea duodaštuvvon covid-19

Jus lea duodaštuvvon ahte geas nu bargi ruovttus lea covid-19, galget lagasoktavuođat dollojuvvot erremis dearvvasvuodaeiseválddiid rávvagiid mielde.

Buorre giehta- ja gossanbuhtisvuohta, ja nannet buhtisteami

Buorit gossandábit ja buorre giehtabuhtisvuohta eastada njoammuma buot vuoiŋahatvuolššiid vuostá, maid dá odđá koronavirusa vuostá. Lea dehálaš ahte bargosaji jodiheaddjit sihkkarastet ahte bargit dovdet doaibmabijuid mat leat dás vuolábealde ja ahte sidjiide lea addon doarvá oahpahus. Berre henget diehtujuohkinplakáhtaid guovdilis báikkiide, nu mo olgouvssa lusa, oktasašlanjaide, gievkkanii ja hivssegii dahkan dihte bargiid dihtomielalažžan njoammueastadeamirávvagiid.

Ávžžuhuvvo bassat gieđaid sovppáin ja čáziin maŋná go lea gossan, fitnan hivssegis, ovdal kohkke borramuša, ovdal ja maŋná boradeami, maŋná go lea leamaš oktavuoha elliiguin, ja muđui go oaidná ahte gieđat leat duolvan. Desifiserenávdnasat/giehtaspriita mas lea alkohola doibmet koronavirusa vuostá, ja lea molssaeaktu go ii leat vejolaš bassat gieđaid. Fuomáš ahte desinfekšuvdna

---

¹ <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektoerer-og-yrkesgrupper/rad-til-arbeidsplasser/?term=&h=1>

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-27-470>

mas lea alkohola ii leat beaktil go gieđat leat duolvasat dahje njuoskan -- dalle berre vuos bassat gieđaid.

Giehtabassan dahje giehtadesinfekšuvdna berre leat olámuttos oktasašlanjain nu mo olgouvssaid luhtte, boradanlanjain ja gos borramuš guossohuvvo.

Garvve lihkaheames ámadaju dahje čalmmiid. Ávžžuhuvvo ahte sihkkunbábir/bábernjunneliidni ja vejolašvuohta bassat gieđaid/desinfiseret gieđaid lea álkit olámuttos bargiide, vai sáhttet geavahit daid go gosset dahje gastet. Jus eai leat olámuttos, ávžžuhuvvo gastit/gossat giehtagávvi.

Hivseगत ja basadangárit, geavjjat ja eará dávvirat mat dávjá guoskkahuvvojit, berrejit bassot dávjá. Sáhtta geavahit desinfekšuvnna mas lea etanol go bassá olggožiid mat muđui leat buhttasat (nu mo geavjjaid, boallobevddiid, telefovnnaid ja sullasaččaid), muđui ávžžuhuvvo bures buhtistit dábálaš bassanávdnasiiguin dahje klóriinnain viessobuhtisteapmái.

Geahča maiddá Álbmotdearvvašvuođainstituhta rávvagiid buhtisteami ja desinfekšuvnna birra <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/rengjoring-og-desinfeksjon-ved-covid-19-til-sektorer-utenfor-helsetjenesten/>

Berre árvvoštallat geavahit fásta bargansajiid nu guhkás go lea vejolaš, ja dasa lassin buhtistit bargansajiid bures. Go bargit juogadit bargansaji berre buhtistit olggožiid juohke geavaheaddji gaskkas.

Doaibmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas

Doaibmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas bargosajis

Doaibmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas eastadan dihte njoammuma leavvamis lea dehálaš buot dilálašvuođain ja ferte bisuhuvvot buot deaivvadeamiin, go bargit deaivvadit, go bargit deaivvadit kundariiguin/geavaheddjiiguin/klieanttaiguin. Berre doallat unnimus ovttá mehtera gaskka eará olbmuid olles bargobeavvi. Dat guoská maiddá dalle go lea oktasaš kantuvrasearvevuohta. Doaimmahat ferte árvvoštallat man galles galget leat sajis, dan duohken man stuorra lanjat sis leat geavahasas.

Gaska ferte doalahuvvot sihke bargostašuvnnain ja čoahkkimiin, váldouvssa luhtte, heaissain ja sullasaččain gos sáhtta šaddat gárži.

Mánnga doaimmahahkii sáhtta čoavddus bealleáigge ruovttukantuvrrain, mas bargiin lea ruovttukantuvra ovttá dahje mánnga beavvi vahkus, leat buorre doaibmabidjun geahpedan dihte man galles leat barggus oktanaga. Ráddjen dihte fysalaš oktavuoda gaskal olbmuid geat barget/leat barggus oktanaga, berre láchit máškidis bargoáigái, ja geahččalit bargat dan ala ahte leat dat seamma olbmot geat barget/leat barggus seamma joavkkus/fávttas.

Doaibmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas sáhttet leat omd. váldit eret stuoluid čoahkkinlanjain ja boradanlanjain, geavahit juohke nuppi bargansaji oktasaš kantuvrralanjas gos gaska gaskal olbmuid lea vuollel mehtera ja eará smávit kantuvrrabargosajiin. Berre árvvoštallat geavahit digitála čoahkkimiid molssaeaktun fysalaš čoahkkimiidda jus ii leat vejolašvuohta doalahit buori gaska ovdal, dan botta ja maŋŋá čoahkkima.

Fysalaš čoahkkimiidda guoská maid ávžžuhus mii guoská joavkosturrodahkii¹ ja mearráduosat covid-19-láhkaásahasas lágidemiid birra¹.

---

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/gruppestørrelse-og-avstand>

Fievru ovdan ruoktut bargobáikái

Ávžžuhuvvon gaska, unnimus okta mehter, berre doalahuvvot go čuovvu fievruid ovdan ruoktut bargobáikái. Ruovttukantuvrra ja máškidis bargoáiggi geavaheapmi leat dehálaš doaibmabijut unnidan dihte fysalaš oktavuoda álbmogis ja geavaheami almmolaš fievrrideamis ovdan ruoktut bargobáikái, ja lea guovdil go almmolaš fievrrideami mielčuovvukapasitehta lea gáržžiduvvon. Dárbbášlaš njoammueastandoaibmabijut, nu mo dat ahte unnánat sáhttet mátkkoštit oktanaga, dagaha ahte almmolaš fievrrideami kapasitehta lea gáržžiduvvon, erenoamážit lea dát čadnon gávpogiidda.

Jus lea váttis doalahit ávžžuhuvvon gaska almmolaš fievrrideamis bargui, berre doaimmahat árvoštallat eará doaibmabijuid garvin dihte ahte bargit mátkkoštit kollektiivvajohtolagain. Sáhtta leat dan bokte ahte láchá vai bargit sáhttet mátkkoštit eará láchkai, nu mo sihkkeliin/elsihkkeliin, dahje ahte leat eanet parkerensajit olámuttos.

Kontinuehtaplánen

Ruovttukantuvra sáhtta maiddá geavahuvvot doaibmabidjun fitnodaga kontinuehtaplánemis. Bargosajit fertejit ráhkkaniit dasa ahte mielbargit sáhttet jávkat guhkitáiggi jus balahuvvo ahte lea dávda dahje duođaštuvvo ahte lea dávda, dahje ahte biddjojuvvojit erremii 10 beaivái maŋŋá go sis leamaš lahka oktavuoda ovttain gii lea njoammuduvvon. Jus ovtta bargis duođaštuvvo leat covid-19, sáhttet mánga bargi definerejuvvo lagasoktavuohtan ja fertejit dalle erremii. Doaimmahagat mat leat sorjavaččat ahte kritihkalaš doaimmain lea kontinuehta sáhttet árvoštallat geavahit fásta bargojoavkkuid, garvin dihte ahte buot mielbargit geat gullet dán doibmii leat dilálašvuodas gos sáhttet njoammuduvvot oktanaga.

Bagadalli kontinuehtaplánemii – servodatsihkarvuoda ja gearggusvuoda direktoráhta (<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmateriell/veiledere-i-kontiunetsplanlegging---oppretholdelse-av-kritiske-funksjoner-ved-hoyt-personellfravar/>)

---

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/idrett-kultur-fornoyelsesparker-og-frivillige-organisasjoner/forbud-mot-enkelte-kultur-og-idrettsarrangementer>

Mildosat

Árvvoštallančuoggát ruovttukantuvrra geavaheapmái

Dilálašvuohta našuvnnalaččat/báikkálaččat	Árvvoštallamat
Našuvnnalaš ja/dahje báikkálaš njoammudeatta	<ul style="list-style-type: none"> - Mo lea njoammudilálašvuohta našuvnnalaččat - Mo lea njoammudilálašvuohta báikkálaččat (báikkálaš ja našuvnnalaš dearvasvuođaeiseválddit)
Kollektiivajohtolaga dilálašvuohta	<ul style="list-style-type: none"> - Doaibmabijut mat unnidit oktavuoda olbmuid gaskkas garvin dihte gárživuođa almmolaš báikkis ja kollektiivajohtolagas (báikkálaš ja našuvnnalaš dearvasvuođaeiseválddit)
Báikkálaš dilálašvuohta	
Bargu sáhtta dahkkot ruovttukantuvrras	<ul style="list-style-type: none"> - Ruovttukantuvra berre dušše dalle geavahuvvot go doaimmahat nagoda bisuhit kvalitehtalaš buori fágalaš fáaldaga digitála čovdosiiguin
Bargit riskajoavkkuin	<ul style="list-style-type: none"> - Ruovttukantuvra berre árvvoštallot olbmuid geain lea stuorat riska duođalaččat buohccát covid-19 geažil, jus ii leat vejolaš dahje guovdil heivehit barggu eará láhkai.
Bargit geain leat geahppa vuoinjahatvuolšši dávdamearkkat dahje leat erremis	<ul style="list-style-type: none"> - Jus lea vejolaš, berre láchčit ruovttukantuvrračovdosa bargiide geat fertejit leat ruovttus, muhto sáhttet bargat
Sáhttetgo olbmot doalahit ávžžuhuvvon gaska mátkkiin ovdan ruoktut bargui (doaimmahahkii)	<ul style="list-style-type: none"> - Árvvoštallat bargi dárbbu mátkkoštit kollektiivajohtolagain - Árvvoštallat sáhttago bargoaddi fállat molssaeavttu (sihkkeliid, eanet parkerensajiid jna) - Ruovttukantuvrra geavaheapmi bisuhan dihte gaska olbmuid gaskas almmolaš fievrui lea erenoamážit guovdil bargosajiin gos ollu bargit geavahit dákkár fievruid mátkkiide gaskal ruovttu ja bargosaji
Sáhttetgo olbmot doalahit ávžžuhuvvon gaska barggus iežaset bargansajis (doaimmahat)	<ul style="list-style-type: none"> - Kártet bargosaji areálaid systemáhtalaččat - Guovddášsuorggit: bargosadji/kantuvrasadji/oktasaš kantuvrralanjat, olgouvssat, heaissat, čoahkkinlanjat, boradanlanjat, molssodanlanjat jna.
Čoahkkimat	<ul style="list-style-type: none"> - Digitála čoahkkimat ávžžuhuvvojit jus leaš dakkár bargu ahte lea vejolaš - Go lea dárba fysalaš čoahkkimiidda ferte sihkarastit ahte leat doarvái stuorra lanjat bisuhan dihte gaska, ja čuovvut gustovaš njuolggadusaid joavkosturrodagaid ja lágidemiid dáfus
Kontinuehtaplánen	<ul style="list-style-type: none"> - Doaimmahagat mat leat sorjaveččat ahte kritihkalaš doaimmain lea kontinuehta sáhttet árvvoštallat

	<p>geavahit fásta bargojoavkkuid, garvin dihte ahte buot mielbargit geat gullet dán doibmii leat dilálašvuodas gos sáhttet njoammuduvvot oktanaga</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bargit sáhttet juhkkovuvvot joavkkuide mat lotnolassii barget ruovttukantuvrras ja leat fysalaččat bargosajis
Ruovttubargu muđui	<p>Mángga doaimmahahkii sáhtta čovddus bealleáigge ruovttukantuvrrain, mas bargiin lea ruovttukantuvra ovttahje mángga beaivvi vahkus, leat buorre doaimbidjun geahpedan dihte man galles leat barggus oktanaga. Aspeavttat árvoštallamii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doaimmat maid ii sáhte čovdit go bargosajis - Ergonomalaš ja sosiála vuhtiiváldimat, mátkkoštangaska jna. - Sihkkarastit ahte lea minimála fysalaš čanastat bargosadjái - Čađahit čoahkkimiid/ságastallamiid maid ii leat buorre čađahit digitálalaččat
Máttkit	<p>Digitála čoahkkimat ávžžuhuvvojit ovdal mátkkiid jus leaš dakkár bargu ahte lea vejolaš</p>